

ЛИТЕРАТУРЕН ФЕСТИВАЛ РУСЕ 2018

„ДЪХЪТ НА ЕВРОПА“

3 – 7.10.2018

ДОМ КАНЕТИ, УЛ. СЛАВЯНСКА 12 и ХУДОЖЕСТВЕНА ГАЛЕРИЯ – РУСЕ, УЛ. БОРИСОВА 39

Верен на кредото си за събиране и поощряване на различията, тази година фестивалът посреща разни езици и жанрове под заглавието „Дъхът на Европа“. Писатели, художници, преводачи, фотографи, учени и музиканти от Австрия, България, Германия, Испания, Италия, Полша, Чехия и Унгария ще четат стихове и проза, ще донесат картини, снимки и инсталации, ще разговарят, ще музицират и импровизират, заедно с публиката в Русе, София и Търново.

Обсъждаме горещи точки и проблематики в Европа, оглеждаме се и може би намираме решения, или ставаме по-добри?

Съберете печати от 5 събития на фестивала и получите подарък книга на закриването в неделя, 7 октомври, в Дом Канети по време на концерта на Мариана Д'Ама и Давиде Гротта!

3 ОКТОМВРИ, СРЯДА, ХУДОЖЕСТВЕНА ГАЛЕРИЯ - РУСЕ

16.30 ч.

Откриване на изложбата на Атанас Гаджев, представен от Институт Сервантес в София

СТОГОДИШНИНА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА МЕКСИКАНСКИЯ ПИСАТЕЛ ХУАН РУЛФО

Работите в изложбата са визуални интерпретации по един от знаковите романи на 20 в. „Педро Парамо“ на мексиканския писател Хуан Рулфо. Чрез своите творби, българският артист Атанас Гаджев изразява почитта си към творчеството на Хуан Рулфо, представяйки свой „прочит“ на идеята за преливащите граници между живота и смъртта. Създадени през 2014 г., графичните творби са лимитирани дигитални отпечатъци, чийто първоизточници са миниатюри, рисувани с туш и перо върху автентичен пергамент като част от международен проект.

Атанас Гаджев (1960) завършва „Керамика“ в НХА. Автор е на редица интериорни, екстериорни и пространствени художествено-пластични решения от глина и хартия. Представил е над 25 самостоятелни изложби в София, Мадрид, Братислава, Виена и Прага. Участник в международни проекти и творчески резиденции: Сите Ентернатионал дез`ар, Париж, Франция; Швандорф, Германия; Вогле, Словения; Ужице и Злакуса, Сърбия; Нитра, Словакия; Тайа, Унгария; Ресен, Македония; Претория, ЮАР и др., както и в над 70 колективни изложби.

17 ч.

Петя Хайнрих и реката – „Лима“ и „Лимне“

Модератор: Мира Душкова

П.Х: „Да, с ще дойда на фестивала в Русе. Каква хубава среща ще бъде това – “Лимне” превраща към старогръцката дума за реки и езера и макар че в книгата повечето текстове са с духа на Рейн (така се случи – тази река ми е под носа), то Дунав е вдъховяващ речен роднина :) и не бих могла да си представя по-подходящо място в България за представяне на точно тези мои книги, освен Русе.“

Хайнрих завършва журналистика в СУ. От средата на 90-те години Хайнрих работи като журналист и сътрудничи на различни медии в България. От 1996 г. живее със семейството си в Германия. Редактор в немската и българската версии на електронно списание „Public Republic“, участва в екипа на дайджеста за литература и хора „Кръстопът“, сътрудничи на български и немски медии. Превежда поезия от и на немски. От 2007 г. списва личния си блог за поезия „мисли+думи“. Създател и мотор на книжното списание „НО ПОЕЗИЯ“.

18 ч.

Петър Чухов – Любовна херостратегия - четене на полулюбовни стихотворения

Модератори: Мира Душкова/Мая Ангелова

Петър Чухов е роден на 23 юни 1961 г. в София. Бакалавър по библиотечни науки на Държавния библиотечен институт и магистър по социология на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Съставител, редактор и автор на предговора на първата антология на българското хайку, издадена в чужбина – двуезичният сборник (на унгарски и български) „Más-más csönd / Различна тишина“ (Narkut Kiado, Budapest, 2012). Пише музика и текстове, свирил в много рок групи („Субдибула“, „Тутакси“, „Стенли“, „Пешо и алкохолиците“, „Кокарда“), съосновател на етнорок група „Гологан“. Представя стихотворенията си с групата за поезия и алтернативен рок „LaТекст“(lertext.eu), а най-новата формация, в която свири, е „Par Avion Band“. Автор на 11 стихосбирки, две книги с проза и книга за деца.

19 ч.

Мира Душкова представя новата си книга „Ангели и сняг над Монреал“ (2018), изд. „Жанет-45“

С участието на танцова формация „Star Dance“ към читалище „Христо Ботев – 1908“ с художествен ръководител Антония Косева.

Мира Душкова (1974) е поет и литературовед, доктор по българска литература, доцент в Русенския университет „А. Кънчев“. Завършила е Българска филология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Нейни стихове и разкази са публикувани в литературни издания в България, Австрия, Индия, Румъния, САЩ, Сърбия, Турция, Унгария, Хърватия, Швеция, в онлайн издания на шведски и арабски език.

Автор е на поетичните книги „Пробвам историите като дрехи“, „Упражнение върху чучело“, „Мириси и гледки“, на сборника с разкази „Невидими неща“ и на монографиите „Semper Idem: Константин Константинов. Поетика на късните разкази“ и „Memento vivere: Константин Константинов и неговите съвременници“.

Живее в Русе и преподава литература в Русенския университет.

4 ОКТОМВРИ, ЧЕТВЪРТЪК, ДОМ КАНЕТИ

16.30 ч.

Откриване на изложбата „Известни Българи в подкрепа на полската кауза“, съвместно с Полския Културен Институт в София

Изложбата е във връзка с две годишнини, които отбелязваме през 2018 година: 100 години от възстановяването на независимостта на Полша и 140-годишнина от освобождението на България.

Изложбата е изготвена от Научния архив на БАН по случай 100 години от издаването на „Българската анкета по полския въпрос“. Преди 100 години 32 български политици и интелектуалци се ангажират с обществени дейности в полза на възстановяването на независима Полша, като отговарят на въпроси, зададени от Тадеуш Ст. Грабовски, основател на Полското бюро по печата в София, инициатор на Анкетата (1915), а към края на 1918 година – първият посланик на Полската република в София. Изложбата подробно разказва за българските участници в анкетата, сред които има много политици, университетски преподаватели и писатели. Сред тях са 8 професионални политици, в т.ч. 6-има бивши и настоящи министри (д-р Васил Радославов и И.Е.Гешов), 10 учени, университетски преподаватели, членове на Академията на науките (Боян Пенев и Стилиан Чилингиров), писатели и поети (Иван Вазов и Мара Белчева). В изложбата са включени репродукции на исторически документи. Те са използвани в полско-българското издание на анкетата, иницирано през 2011 г. от полонистката проф. Магда Карабелова.

17.00 ч.

Еугениуш Ткачишин – Дицки – „Това тяло можеше да бъде мое. 83 избрани стихотворения“

Модератор : проф. Маргрета Григорова

Представяне на сборника с поезия на Еугениуш Ткачишин – Дицки – „Това тяло можеше да бъде мое. 83 избрани стихотворения“ (Издателска къща „Емас“, София, 2017, подбор, превод от полски език и подредба: Панайот Карагъзов. Книгата и автора ще представи проф. Маргрета Григорова от Велико Търновския Университет “Св. Св. Кирил и Методий“.

Не зная, дали стихът е дар от Бога, както е заявил Йосиф Бродски на разпитващия го офицер. Но смятам, че стиховете (или поне някои) притежават душа. Знаят повече и виждат повече отколкото този, който ги е написал.

Еугениуш Ткачишин-Дицки

Еугениуш Ткачишин-Дицки (1962) е един от най-забележимите полски поети, дебютирали след 1989 г. Роден в село Вулка Кровицка до Любачов на полско-украинското пограничие. Завършил полска филология в Люблинския университет „Мария Склодовска-Кюри“, а през 1990 г. започва да пише дисертация на тема „Литературния живот в Лвов през XVII век“ в Католическия университет в Люблин. През същата година излиза дебютната му стихосбирка „Неня и други стихотворения“ и

оттогава до днес е неразделен с поезията. Автор на 16 поетически тома. Въпреки че като поет е прекалено обременен от полското и украинското минало, преводи на негови стихотворения са публикувани в Словения, Австрия, САЩ, Украйна, Италия и България. Достатъчно е да споменем заглавията на стихосбирките „История на полските семейства“ (2005) и „Любовницата на Норвид“ (2014), отличавани и награждавани, което неимоверно го радва. Най-вероятно ще си остане при поезията, макар че му е било поръчано да напише автобиографията си.

От много години работи върху история на полската поезия през XIX и XX век, която навярно никога няма да завърши. Но той обича да се движи по ръбовете и перифериите. Може би поради това, че до петнадесетата си годишнина е говорил на хахлачки – език смесица от полски и украински.

18 ч.

Емил Басат и преводачите, епизод 2 : с Емил Басат разговаря проф. Маргрета Григорова

Представяне на книгата „За Полша с любов. Българските гласове на полската литература“ . Автор: Емил Басат (интервюта с 19 преводачи на полската литература на български език и литературоведи) с участието на автора.

За Полша - с любов. Българските гласовена полската литература. Автор: Емил Басат

Тази книга е плод на носталгия и на тъга - тъга по едно красиво и изпълнено със смисъл време на приятелство и тъга по отишлите си без време хора - Боян и Юлия Обретенови, Величко Тодоров и Галя Белинска, благодарение на които навлизах в света на Полша. Това е книга и на закъснялото ми признание към онези труженици на превода, които претворяваха полското слово през годините, както и към изследователите на българо-полските културни връзки. Лицата на българската полонистика са многобройни и различни, сред тях има компаративисти, езиковеди, лингвисти, синхронни и консекутивни преводачи, филмови преводачи, учени, съчетаващи своите интереси с превод на художествена литература, поети - всички те обединени от една обща любов към Полша. Искаше ми се през техните гласове и мисли да станете съпричастни, скъпи читатели, на онова, което героите ми наричат "гълтка въздух", "усещане за свобода", "морален пример". Благодаря на всички мои герои преводачи, дали съгласието си да участват в това наше общо пътешествие в полския свят. Пътуване, което надявам се да продължи и в една бъдеща книга посветена на полските българисти. (Емил Басат)

Емил Басат е литературен журналист и историк на превода. Роден е на 26 април 1949 г. в София. Завършил е българска филология в СУ "Св. Кл. Охридски". От 40 години прави анкети с български преводачи и с чуждестранни българисти. Автор е на 6 книги - "Чешки триптих." (в съавторство с Величко Тодоров), "Преводът - лица и маски" - книга първа и втора, книга трета очаква своя издател, "Българо-унгарски двуглас", "Словашките лица на българската литература" (електронен вариант) и "За Полша с -любов" (под печат). Носител е на наградата на СПБ и фондация "Панагирик" за цялостен принос в популяризирането на преводното дело в България. Ръководител е на секция "Теория, история и критика на превода" на СПБ.

19 ч.

Новите книги на издателство Канети, представени от проф. Пенка Ангелова, Емил Басат и Цветан Цветанов - "Гебиртиг" и преводите Немска поезия на Венцеслав Константинов

Две невероятно красиви книги излязоха тези дни в издателство „Елиас Канети“, Русе – „Пиши ми, чудна моя, скоро“ от Х.К. Артман и романът „Гебиртиг“ от Роберт Шиндел.

През 1960 г. Х.К. Артман пише изпълнени с копнеж писма и духовити пощенски картички, към които прибавя и любовни стихотворения – всички те адресирани до младата актриса Диди Махер от Клагенфурт.

Специално ще отбележа изключителното полиграфическо изпълнение на „Пиши ми, чудна моя, скоро“, дело на издателя Нейко Генчев. Поздравления за Ана Димова, за чудесния и истински влюбен превод на тази нежна книга.

Романът „Гебиртиг“ излиза за първи път в Австрия през 1992 г. и поради големия интерес през 2001 г. е филмиран, а Роберт Шиндел и Лукас Степаник са автори на сценария. Във филма играе също и Самуел Финци.

Емил Басат, Еврейски вести, 27.7.2018

„Съвременни немски поети“

Разпространено е мнението, че Германия е "страна на философи и поети". Тази крилата фраза изглежда оправдана, понеже немската поезия - от своите наченки до наши дни - се е вдъхновявала от мислители, от идеи на немската философия и естетика. А немската мисловност - ведно с поезията - винаги е била насочена към гълбините и тайните на мирозданието и човешкия дух, за да извлече от мрака на съществуването трайна светлина: "Повече светлина!" според предсмъртния завет на Гьоте.

Венцеслав Константинов, Предговор

5 ОКТОМВРИ, ПЕТЪК, ДОМ КАНЕТИ

Поезиомат или джубокс за ПОЕЗИЯ, съвместно с Чешкия Център – София. Намира се на пл. Свобода 4, пред Арт Кафето в Доходно здание от 24 септ. до 31 окт. 2018

Поезиоматът изглежда като перископ на подводница или като вентилационна тръба, но всъщност е безплатен джубокс за поезия. Първият Поезиомат се появява през 2010 г. в Прага по идея на

Ондржей Кобза. След Киев, Лондон, Москва, Венеция и Ню Йорк от 2017 г. Поезиомат пътува из България и от него звучат стихове на съвременни европейски поети и поетеси в оригинал и в превод на български език.

Проезиоматът е в България благодарение на създателите си от независимата чешка инициатива за оживяване на градската среда Пиано на улицата и със съдействието на Чешки център София и партньорите от Мрежата на европейските национални културни институти EUNIC – България.

16.30 ч., Дом Канети

Боряна Калистрина чете 1968 и други свои стихове

Боряна Калистрина е поетеса и журналистка в БНР (рубрика „Хомо Луденс“), автор на вербалната инсталация „Гласът на художника“, която ще присъства в Дом Канети.

17.30 ч.

KOPRIVA /live concert/

KOPRIVA е самостоятелен Loop artist. Улицата е нейната сцена. Създава своята музика на живо, като оставя Вселената да я води и да пее чрез нея.

17.45 ч.

Изложба „В ТОВА ВРЕМЕ НА ЕДНО ДРУГО МЯСТО / 100 ГОДИНИ ЧЕШКИ КОМИКС“, съвместно с Чешки център София, изложбата продължава до 31 окт. 2018

Стогодишнината от създаването на Чехословакия (1918 г.) предлага уникалната възможност за равностметка на историята на чешкия комикс (както и на образа на историята в комиксите). Изложбата представя това чешко изкуство в многообразните му форми и исторически взаимовръзки. Чрез тематичния фокус върху основните жанрове, повратните моменти и интеркултурните инспирации изложбата се стреми да покаже модерния чешки комикс и неговия "първи век" в цялата им палитра. Струва ни се, че най-подходящият начин за представяне на историята на чешкия комикс е несистемната пъстрота – разказът за това какво и как се е случва в това време и на друго място, ще ни позволи да разберем по-добре какво се случва тук и сега.

Изложбата „В това време на едно друго място / 100 години чешки комикс“ с куратори Павел Коржинек и Томаш Прокупек е проект на Чешките центрове, осъществен в партньорство с Института за чешка литература към Академията на науките на Чешката република и Философския факултет на Университета „Палацки“ в Оломоуц като част от събитията, отбелязващи стогодишнината от създаването на Чехословакия.

18 ч.

Представяне на българския превод на комикса „Затопек“ с участието на писателя Ян Новак и издателя Манол Пейков, съвместно с Чешки център София и издателство „Жанет 45“

Комиксът „Затопек“ е съвместен проект на писателя Ян Новак и художника Яромир 99 и проследява пътя на забележителния атлет Емил Затопек (1922–2000) от малкото градче Копршивнице до олимпийския стадион в Хелзинки, където през 1952 г. той печели три златни медала, подобрявайки олимпийските рекорди в бягането на 5000 м и 10 000 м и в маратона. На български комиксът излиза в превод на Васил Самоковлиев в издателство „Жанет 45“.

Гостуването на Ян Новак се осъществява с подкрепата на Чешкия литературен център към Моравската библиотека в Бърно.

19 ч.

Кристина Цанева, Австрия-България – презентация и дискусия по „Българи в Австрия“

Модератор: проф. Пенка Ангелова

От октомври 2016 Кристина Цанева-Парцер е австрийски лектор във Великотърновския университет. Родом от Бургас, на 22 години тя заминава за Австрия, където през 2005 година завършва германистика и славистика в Залцбургския университет. Работи 12 години към различни проекти на град Виена като преподавател по немски език и преводач.

"Българите във Виена" проследява хронологично историята на българската диаспора в Австрия през последните 300 години. Особено се набляга на ролята на българската емиграция в Австро-унгарската империя за Освободителното ни движение в края на 19. век, на българското студентство във Виена и на значението на българските градинари-гурбетчии в Средна Европа. В последната си част презентацията засяга съвременния живот на сънародниците ни във Виена, образователните и културни институции и събития, които са организирани от и за близо трийсетте хиляди българи, които работят и живеят понастоящем в Австрия.

6 ОКТОМВРИ, СЪБОТА, ДОМ КАНЕТИ

16.30 ч.

„Изгубени в превода“ – Непреведимото, преведено на визуален език. Изложба с плакати на Гьоте-институт България

„Изгубени в превода“ („Lost in Translation“) е не само заглавието на прочутия филм на София Копола от 2003 година, но и идиом, който показва неразбирането и разминаването при комуникацията между хората, както и тяхната неспособност да намерят общ език. „Изгубени в превода“ се отнася не само до езика, но и до културните различия, които най-често се проявяват в трудно преводимото.

17 ч.

Бьорн Кулик, стихове

Модератор: проф. Пенка Ангелова

Бьорн Кулик публикува няколко отделни заглавия поезия и проза, както и в множество антологии и литературни списания. От 1996 до 1999 г. той организира с HEL сериите четения "Die Schwarzleserey". От 2002 до 2006 г. е редактор на "Berliner Zeitung" за проза и поезия "louder nobody". Заедно с Том Шулц от 1997 г. до 1999 г. прави изданието minotaurus. Кулик е съ-редактор на сборници на младата поезия в немскоезичния свят. От 2006 до 2009 г. ръководи работилници за отворени стихове към Literaturewerkstatt Берлин. Той е член на Пен центъра в Германия. Бьорн Кулик живее и работи в Берлин.

18 ч.

Йорг Глешер, Ехоземя – прожекция и дискусия

Модератор: проф. Пенка Ангелова

За фотографската работа "Ехоземя, относно борбата за Европа", аз избрах на две посоки. Наблюдавах парламентаристите в Европейския парламент, Брюксел, Страсбург, Франкфурт и Берлин. В две пътувания до ехото на Европа, посетих места, където се вижда борбата за Европа в ландшафта. От бойните полета на Вердюн, Полша, Босна и Херцеговина, през инсталации от Студената война в Латвия, до бежански лагери в Гърция и Франция.

19 ч. Владимир Сабоурин, Нова социална поезия – представяне на литературното движение и дискусия

Владимир Сабоурин е пиещ на български литератор от френско-кубински произход: поет, филолог, историк на културата, литературен критик. Автор на „Манифест на новата социална поезия“ и основател на литературното движение „Нова социална поезия“.

7 ОКТОМВРИ, НЕДЕЛЯ, ДОМ КАНЕТИ

16 ч.

Марияджорджа Улбар – концертно четене с Давиде Гротта

Поетесата Марияджорджа Улбар е родена в Терамо през 1981 г. Тя е писателка, преводачка и преподавателка. Нейни стихове са преведени и публикувани в различни литературни списания в Мексико, Полша, Германия, Испания, Гърция, Австрия и Съединените щати. Основателка е на колекцията „Isola“ и публикува активно от 2012 г. досега с италианските издатели Maremma, Marcos y Marcos, Elliot. Прави пърформанси, които съчетават поезия с музика заедно с мулти-инструменталиста Давиде Гротта.

17 ч.

Цвета Софрониева – Антропоцена и Антропосцени

„Преди хиляди години Лао-дзэ е бил спрян на границата и е трябвало да напише цялото си знание. Подобен поетичен паспорт на днешното време е написан от Цвета Софрониева, когато я спират на езикови граници. Тази поезия ни позволява дълбоко вглеждане във взаимодействията между различни сфери на познание, изразни форми и творчески процеси в изумително близък кадър на началото на 21 век. Богати сърце и въображение ни помагат да усетим как сменяме гледните точки и думите, водим войни и домакинства, едновременно обичаме и опропастяваме природата, как жонглираме в и с комуникационни начини, системи и мрежи и въпреки това не проумяваме как да съхраним живота. Антропосцена се движи свободно в многоезичието, както авторката е у дома в глобалното.“ – Йохана Домокош, Билефелд

18 ч.

Унгарски Институт Балаши представя младата поетеса, Зита Ижо и нейния преводач Мартин Христов. До края на годината се предвижда да излезе и нейна стихосбирка на български.

Зита Ижо (1986), поетеса, преводач, драматург, редактор на поредицата за световна литература "Хоризонти" на Съюза на младите писатели и Калиграм и на сайта за детска литература Üveghegy (uveghegy.com).

С първата си драма - написана всъщност от двете сестри Ижо - Зита печели конкурса за драма на Унгарското радио. Пиесата "Висене" е поставена през 2010 г. от Театралната трупа на град Дебрецен.

С първата си стихосбирка (Морски обитател, изд. FISZ - Съюз на младите писатели) през 2012 г. печели наградата "Атила Герец". През 2013 г. получава литературната стипендия "Жигмонд Мориц", през 2015 г. - стипендия за превод "Михай Бабич", а през 2016 и 2018 г. - творческа стипендия от Националния фонд "Култура" (Унгария). Втората ѝ стихосбирка "От цвят на цвят" излиза през есента на 2014 г. (изд. PRAE-Palimpszeszt). От лятото на 2015 г. съвместно с Мате Бах ръководи блог "Жените на Пеща", материали от който излизат през пролетта на 2017 г. в общ сборник с интервюта ("Жените на Пеща", Изд. Athenaeum).

Стиховете ѝ са превеждани на английски, немски, полски и сръбски езици. В момента работи върху третата си стихосбирка, която ще излезе до края на годината в издателство "Scolar".

Мартин Христов, преводач, издател. Превежда поезия и проза от унгарски език. Сред превежданите от него автори са: Шандор Мараи, Имре Оравец, Дьорд Петри, Геза Чат, Ишван Бибо, Левенте Кирай, Ева Банки, Андраш Петьоц, Дьорд Фердинанди и др.

Носител на унгарската държавна награда "Златен кръст" - признание за преводите му на унгарска литература на български език и за приноса му в популяризирането на унгарската култура в

България. Собственик на Издателство "Ерго", специализирано в издаването на произведения на европейски автори.

19 ч.

Концерт на Мариана Д'ама и Давиде Гротта

Еклектична и разнообразна, Мариана Д'ама започва да свири на електрическа китара на 14-годишна възраст и се присъединява към група приятели като китаристка (Jeremy in progress). Те публикуват първия си албум, в който Мариана импровизира песен и така започва да пее. На 18-годишна възраст се премества в Лондон, за да учи английски. Решава да запише няколко музикални курса, вдъхновени от музиканти, на живо познати в клубовете, където работи. След 4 години се завръща в Италия и започва сътрудничеството си като певица с алтернативна рок група „MOVEONOUT“, с която издава албум ТУК през 2012 г.

След няколко години с MOVEONOUT, Мариана решава да напусне групата и да започне да продуцира свой собствен материал. Започва с някои домашни записи, свири и пее на фона на записи на барабани, извлечени от фънк винили от 60-те и 70-те години, експериментира бас линии с орган на Farfisa и така първите ѝ песни се заформят.

Срещата в звукозаписно студио с Давиде Гротта, мултиинструменталист и звуков инженер, ѝ позволява да аранжира окончателно песните си. През януари 2018 г. издават първия си албум, който представят тук.

СОФИЯ :

6 ОКТОМВРИ, СЪБОТА, 21 ч. – КОНЦЕРТ Мариана Д'ама и Давиде Гротта

В концертната зала на БНР (бул. "Драган Цанков" 4), като част от октомврийското издание на "Аларма Пънк Джаз Фаст" - фестивална вечер с участието на Мариана Д'ама и Давиде Гротта, Common Eider, King Eider, Drekkа, My Empty Phantom

ТЪРНОВО :

5 ОКТОМВРИ, ПЕТЪК, 20 ч. бар ТАМ, ул. Марно поле 2

Представяне и дискусия с Бьорн Кулик и Йорг Глешер

